

Osse och den förtrollade pappan

Skriven av **Hannele Huovi** • Illustrerad av **Jukka Lemmetty**
Till svenska av **Henrika Ringbom**

Fåglarna flyttar in

Osse tittade genom fönstret på Fåglarna som flyttade in i huset mittemot. Fast de var inga fåglar, utan människor. Osse tyckte att det fanns mycket som tydde på att fru Tekla Fågel var en häxa. Hon snörpte på munnen. Hon hade långa naglar. Hennes näsa var kullrig som Blåkulla. För att lura alla hade hon blonderat sitt hår.

– Helt klart, sa Osse och ritade några rutor till på sin serie. Osse hade en egen serietidning och en mycket vild fantasi.

Osse tyckte synd om flickan med flätorna som bar in flyttlådor. Den långa magra mannens namn verkade vara Jazu, men vad flickan hette hade Osse inte uppfattat.

– Olaglig barnarbetskraft, tänkte Osse. – En slav.

Jazu bar in svarta lådor som liknade likkistor. De verkade väga mycket eftersom han orkade bära bara en åt gången. Han hade håret i en hästsvans i nacken.

– Någon har skrivit offrens namn på lådornas sidor, tänkte Osse och försökte läsa vad där stod. Han hade en hemsk känsla i magen. Flickan borde varnas.

Osse kunde inte föreställa sig att den duktiga flickan med flätorna skulle kunna vara Jazu och Tekla Fågels barn. Antagligen hade de snappat henne från något scoutläger, så såg hon åtminstone ut.

Flickan med flätorna släpade en stor korg med lock in i huset. Osse var säker på att det låg en hög med slöa ormar i korgen.

Också mamma kom till fönstret för att se på grannens flyttlass.

– Du får en kompis, sa hon och pekade på flickan med flätorna.

– Aldrig att jag går dit! sa Osse.

– Varför det? Flickan ser ut att vara i din ålder, sa mamma och såg nyfiken på grannarna.

– Det är inte lönt för dig heller att gå dit. Det är farligt, viskade Osse.

Mamma såg förbluffad på Osse.

– Nå, då bjuder jag dem hit, sa mamma.

– Det gör du inte! tjöt Osse. – Du bjuder dem inte hit!

Siri

På kvällen såg Osse med egna ögon när Tekla Fågel bar en gnistrande paljettdräkt ut till sin gamla bil. Hon slätade ut dräkten och hängde den försiktigt på en krok i baksätet. Dräkten skimrade och glittrade som natthimlen. Sedan bar Tekla Fågel en svart hög hatt till bilen.

”Hon är så klart på väg till en häxträff”, tänkte Osse och svalde klumpen i halsen. Det var hemskt att tänka att den där flickan bodde med sådana där människor i allsköns ro. Osse beslöt sig för att ta mod till sig och gå för att varna flickan. Han skulle just gå över gatan när grannens dörr öppnades och flickan stod på trappan. Hon släppte ut en svart katt.

– Svarta Döden jamade och ville ut på sin kvällsrunda, sa flickan käckt.
– Hon vill bekanta sig med sina nya hemknutar.

– Svarta Döden? undrade Osse.

– Det var en pest under medeltiden, sa flickan. – Den dödade många människor.

Det var hemskt att tänka att Svarta Döden nu skulle irra omkring i grannskapet. Osse ryste. Flickan märkte det.

– Det är en magisk katt, sa flickan. – Döden hittar alltid hem.

Flickan tittade efter katten en stund och vände sig sedan mot Osse.

– Kom in. Det är väldigt råddigt hos oss, men mitt rum är redan nästan i skick.

Flickan klev energiskt genom berget med skor i tamburen och tågade in i sitt rum där tjocka uppslagsböcker redan stod uppradade i bokhyllan. Flickans pappa kröp under skrivbordet och gillrade upp datorn. Han räckte Osse handen från under bordet.

– God afton. Namnet är Jazu, sa mannen och slängde med hästsvansen.
– Du är visst grannens pojke.

– Oskar, sa Osse och tryckte hans hand. – För det mesta bara Osse.

– Jag är Siri, sa flickan och satte på datorn. – Den funkar! Tack Jazu.

– Nu är datorn klar för skoluppgifterna. Det är bara att sätta igång och skriva föredrag! sa Jazu. – Ni två blir visst klasskamrater.

Osse undrade varför Siri hade sagt Jazu och inte pappa. Var Jazu kanske Siris vakt? Sedan mindes Osse att han hade kommit för att varna flickan.

När Jazu gått ut ur rummet började Osse harkla sig. Han funderade på hur han skulle säga det.

- Är du inte rädd? frågade Osse.
- För vadå? Siri vände på huvudet så att flätorna slängde.
- Nå, för att bo här? sa Osse. – För att bo med häxor!

Siri stirrade konstigt på Osse. Sedan tittade hon på klockan och sa att åtminstone för henne var det läggdags. I morgon skulle det bli hårda träningar. Osse reste sig och önskade god natt. När Osse öppnade dörren smet Svarta Döden som suttit ute på trappan in.

Tänka sig!

–Tänka sig, suckade Osses mamma. – Vi har fått artister till grannar!

Osses pappa tittade fram bakom tidningen. Osse åt sin gröt och lyssnade nyfiket. Han ville veta vad pappa och mamma tyckte om häxfamiljen i grannhuset.

– Vad är de för sorts artister? frågade pappa.

– Riktiga kändisar, sa mamma. – Tekla Fågel, den där sångerskan. Och hennes man är visst kompositör. Skriver alla Tekla Fågels sånger. Han har också varit i tv.

– Han heter Jazu, sa Osse.

Mamma log ett strålande leende. Hon tyckte att det var fint att Osse hade gått över och bekantat sig med grannarna genast första dagen. För det mesta satt Osse bara ensam på sitt rum och ritade.

– Aj, kändisar riktigt, sa pappa och lade ner tidningen på bordet. – Tekla Fågel är en ganska otrolig brud.

– Tekla Fågel är en häxa! sa Osse och reste sig så häftigt upp från bordet att pappas kaffe skvätte ut.

– Så sant! sa pappa och brast ut i skratt. – En förtrollande kvinna!

Osse tyckte inte om att man skrattade åt honom. Han tågade in på sitt rum, tog en tjock svart tusch och ett papper och började teckna ett häftigt

knytnävsslagsmål: BOW! och BANG! Monsterspindeln försökte ta sig in i rummet och Osses pappa kämpade mot alla dess åtta ben.

Bilden blev bra. Osse tog pappret från skrivbordet, gick fram till fönstret och betraktade belåtet sin bild. Siri vinkade till honom från sitt rum och Osse satte bilden mot fönsterrutan så att Siri skulle kunna se den.

Då hördes ett hemskt ljud från grannhuset. Osses hjärta hoppade upp i halsen på honom. Det måste vara Tekla Fågel! Hon höll på att förtrollas! Hon använde pianot som hjälp och ylade en konstig ramsa. Osse stelnade till där han stod och stirrade ut med uppspärrade ögon.

– Mamma – memme – mimmi – mommo – muu!

Massor mastiga Masaby Massar myllrar i Mosseskog.

Shang-gang-gaa!

Shang-gang-gaa!

Svarta Döden slank ut genom dörrspringan. Också den hade blivit skrämmd av mässandet.

Det nya bredbandet

Osses pappa hade skaffat ett snabbare bredband och satte sig vid datorn genast när han kom hem från jobbet. Den nya datorn hade placerats i källaren och pappa satt med blossande kinder i det dunkla rummet och glömde till och med bort att komma och äta. Mamma och Osse väntade ett bra tag, men till slut fick de lov att äta på tumanhand innan maten kallnade.

När pappa äntligen visade sig lyste hans ögon av iver. Han hade surfat omkring överallt! Han hade varit inne på Tekla Fågels hemsida och fått veta allt möjligt om deras nya granne.

– En fantastisk brud! Massor av skivor och uppträdanden överallt i världen, sa pappa. – Den där mannen är kanske bra på att skriva sånger fast han är så mager.

– Han har inget arbete att gå till, sa mamma. – Går bara från fönster till fönster, stirrar ut och ser lidande ut. Stackars man.

Pappa klämde in några semlor i munnen, drack en mugg kaffe och försvann tillbaka ner till källaren. Från grannhuset hördes igen det hemska ”Shang-gang-gaa!”

– Där håller hon på att förtrollas, sa Osse.

Mamma såg roat på honom.

– Du verkar inte tycka om våra nya grannar, sa mamma.

– Nej, sa Osse. Han gick in på sitt rum och började rita en serie där pappa var helt hjälplös och omslingrad av en tjock tentakelorm. Från utanför bilden hördes det hemska ”Shang-gang-gaa!”

Osse koncentrerade sig på att rita och märkte inte alls att Siri hade slunkit in i hans rum.

– Visa, sa Siri bakom hans rygg så att Osse nästan studsade upp från stolen. Osse böjde sig över sin teckning och gömde pappret under armarna. Siri kunde bara se texten utanför bilden ”Shang-gang-gaa!”

– Du har tydligen hört när mamma övar, sa Siri. – Det är helt hemska.

– Vad övar hon på? frågade Osse.

– På att sjunga, dumhuvud, stönade Siri. – Hon öppnar rösten.

– Är hon din mamma på riktigt? frågade Osse.

Siri rynkade förargat pannan. Hon petade spetsigt upp sina glasögon.

– Du är helt konstig, sa Siri. – Det är klart att Tekla Fågel är min mam-

ma! Dessutom sjunger och skådespelar hon. Och om du tror att jag tycker det är roligt att mamma håller på och gal på det där sättet så tar du nog helt fel. Men hon måste göra det. Rösten hålls i form. Som tur var kunde vi flytta till ett eget hus.

– Hur så som tur var? frågade Osse.

– Här kan också pappa skriva musik och spela i fred. Jazu gör sånger till en ny skiva.

Osse försökte dölja teckningen, men Siri drog fram pappret under hans arm.

– Fin! sa Siri och stirrade länge på pappret. – Du är jättebra på att rita!

Pappa är förtrollad

Siri och Osse satt i köket när pappa kom upp för källartrappan. Hans hår var råddigt och han luktade svett. När han fick syn på Siri blev han genast jätteivrig.

- Jag hittade din mammas sånger på nätet, sa pappa.
- Ja, man kan köpa dem där, sa Siri. – Och de kostar inte mycket.
- Man får dem helt gratis, sa pappa.
- Det får man inte! Inte åtminstone lagligt, sa Siri med dyster min.
- Det råkar jag veta!

Mamma hade kokat mjölkkräm som enligt pappa var världens bästa efterrätt. Men pappa slevade bara i sig en tallrik kräm och försvann igen ner i källaren. Han kom inte ens ihåg att tacka.

– Han har tappat smaksinnet, sa mamma och såg sorgsen ut. – I morgon får han bara pappa att äta.

Egentligen hade de skaffat det nya bredbandet för Osses skolarbete. Men när skolan började kom Osse inte just åt att använda datorn. Mamma tvingade honom att göra läxorna genast efter skolan. När de var gjorda kom pappa hem från jobbet och rusade med håret på ända ner till datorn i källaren. Han laddade hela tiden ner filmer och gamla tv-serier som

hackade och svajade i rutan. Osse undrade vem som överhuvudtaget iddes se på dem. Men pappa var nöjd. Röda fläckar blossade på hans kinder och när en film tagit slut laddade han ner en ny.

– Du har nog rätt, sa mamma. – Pappa är lite konstig. Det finns en underlig trolldom i den där maskinen.

– Nåja, sa Osse. – Bra att också du börjar fatta!

Mamma trodde att doften av plättar nog skulle locka upp pappa från källaren men plättstekandet hade ingen som helst verkan.

Siri glufsade gärna i sig av Osses mammas läckerheter. Siri berättade att Tekla Fågel var en trevlig mamma men ganska ofta borta hemifrån. ”På häxbal”, tänkte Osse. Jazu var i sin tur enligt Siri en alldeles bedrövlig kock. ”De svarta lådornas man”, tänkte Osse. Siri tyckte att köttbullarna, mjölkkrämen och sylterna var jättegoda. Hon ville lära sig att laga riktig mat själv, och bad Osses mamma lära henne. Så började Siri, Osses mamma och Osse laga mat tillsammans efter skolan. De plockade bär från buskarna på gården och Osses mamma lärde Siri koka sylt och konservera svamp för vintern.

Siri gnolade och rörde om i syltkastrullen. Hon tyckte om hushållsarbetet.

– Jag tycker om äkta saker, sa Siri och smakade på sylten. – Det ursprungliga är bäst! Det säger Jazu med.

– Jaså? sa Osses mamma undrande.

– Just det, sa Siri nöjt och klappade sin mage. Den var full med hemlagade köttbullar och hemlagad potatismos.

Mamma är i fara

Osse tappade andan när han öppnade dörren. Där stod Tekla Fågel! Hon log täckt.

– Du är visst Siris klasskamrat, sa Tekla Fågel och stirrade så intensivt på Osse att han slutade andas. – Siri har berättat att du är bra på att rita.

Osse kunde inte ännu heller prata. Som tur var kom mamma från köket och fattade tyglarna. Hon bjöd in Tekla Fågel på kaffe.

– Akta dig! viskade Osse men mamma klappade bara i förbifarten Osse på axeln och började mäta upp kaffe i kaffekokaren. Sedan stängde kvinnorna in sig i köket och efter en liten stund började det höras glatt puttrande prat och kaffekoppsklirr därifrån.

När Tekla Fågel skulle gå vågade Osse glänta på dörren till sitt rum. Han såg att Tekla Fågel gav mamma tre små lappar. Mamma bara ojade sig och tackade som om hon blivit inbjuden att flyga till månen. Mamma och Tekla Fågel stod länge i tamburen. De verkade ha mycket att prata om.

– Jag är väldigt tacksam, sa Tekla Fågel och kramade mammas hand.
– När man håller på med en skiva blir det ingen tid över för matlagning och skogspromenader. Fast vi uppskattar sådant väldigt mycket.

– Det är säkert ett jättejobb att göra en skiva, sa mamma.

– Det kräver en hel del. Flera års arbete! suckade Tekla Fågel. – Och sedan grämer det att så många laddar ner musik olagligt på nätet. De förstår inte att vi blir utan lön i så fall.

Mamma bleknade. Också pappa hade laddat ner musik olagligt! Tekla Fågels sånger hörde till dem som han laddat ner gratis.

– Hoppas att den nya skivan säljer bra, sa mamma och såg allvarlig ut.

– En skiva är också alltid bäst när den är äkta och ursprunglig och inte en kopia, sa Tekla Fågel.

– Så som det är i livet överhuvudtaget, skrattade mamma.

Båda kvinnorna brast ut i skratt. De verkade förstå varandra. Det var vidrigt.

– Den där sylten som Siri kokade var otroligt god, sa Tekla Fågel och vände för att gå. Från ytterdörren kastade hon en slängkyss till Osse som kikade ut genom dörrspringan. Osse drog igen sin dörr så att den äckliga häxkyssen inte skulle komma in och sväva i hans rum. Det skulle kunna leda till vad som helst!

Serietidningen

Siri var otroligt energisk. Hon tog danslektioner och gymnastiserade. Hon spelade klarinett och blockflöjt. Hon surfade på nätet och sökte information om allt möjligt. Siri ville en gång för alla veta hur saker och ting hängde ihop. Osse kunde inte låta bli att beundra Siri för hennes energi och uthållighet. Självt orkade han inte alltid ta reda på saker.

– Tro inte utan ta reda på! pustade Siri ofta.

Siri var ny i klassen men hon kom överens med alla. Lärarinnan hade föreslagit att de skulle göra en gemensam resa på våren. Fast för att kunna göra det behövde de pengar. Eleverna måste tillsammans komma på hur de skulle skaffa pengar till resan.

På rasten sammankallade Siri ett möte. Hon skrev upp de idéer som de andra ropade ut. Det föreslogs basarer och loppmarknader.

Sedan blev det tyst.

– Osse kan rita en serietidning, sa Siri efter en lång tystnad. – Vi låter trycka tidningen och säljer den. Pengarna går till klassen. Eller hur, Osse?

Osse kände hur rodnaden steg upp för hans hals till kinderna och öronen. Alla stirrade på honom.

– Osse är jättebra på att rita, sa Siri.

Ingen sa någonting. Ingen visste att Osse kunde rita.

På kvällen kom pappa för första gången på länge in i Osses rum. Skäggstubben frodades och han hade påsar under ögonen, men han såg triumferande ut. Utifrån hördes igen det hemska ”Shang-gang-gaa!”

– Nu har jag över tusen låtar, sa pappa. – Vill du höra de nyaste?

– Nej, sa Osse. – Jag har annat att göra.

– Allt möjligt spännande. Nya filmer också, sa pappa. – Kom nu!

Osse steg besvårad upp och lunkade efter pappa ner till källaren. Pappa såg sjuk ut. Osse funderade på hur han skulle kunna häva förtrollningen. Pappa borde räddas.

– Det finns en massa typer ute i världen som gillar samma sorts musik som jag! förklarade pappa. – Jag får ladda ner från deras datorer. Och det kostar ingenting!

– Inte får man göra på det sättet, sa Osse.

– Visst får man, sa pappa. Han nickade och såg nöjd ut.

– Tänk om Renovering ab skulle jobba ett helt år utan lön? Eller tandläkaren? Eller du själv? sa Osse. – Och sedan snappar någon åt sig jobbet helt gratis och pyser. Tack bara!

Osse öppnade vädringsluckan för att vädra ut den unkna luften i källaren. Han kände sig riktigt orolig. Nu borde förtrollningen hävas på något sätt. Pappa förstod ingenting längre! Pappas tidigare så klara tankar hade försvunnit. Hans huvud höll på att bli mjukt!

– Åtminstone tror jag att man får, sa pappa lite tveksamt. Han såg sjabbig och hjälplös ut.

– Tro inte utan ta reda på! sa Osse och nästan sprang upp för traporna till övre våningen. Han måste ut i friska luften.

Spåren

Gatlyktorna hade tänts. Skymningen tätnade utanför konen av ljus och det blev mörkare än mörkt. Osse satt vid sitt bord och ritade serier. Han höjde huvudet och ryckte till. Bakom fönsterrutan fanns två stirrande gula ögon! Svarta Döden låg på fönsterbläcket och såg genom glaset på när Osse ritade.

– Huh! sa Osse och knackade på glaset. – Gå någon annanstans! Men Döden tänjde bara njutningsfullt på sig och höjde på ögonlocken. Osse knackade en gång till. Döden jamade lättjefullt och satte tassens mot rutan som för att hälsa. Osse såg hur kattens trampdynor och vassa klor skrapade mot glaset.

Serietidningens namn var hotfullt: "Shang-gang-gaa!" Den handlade om en familj som hade förtrollats av en häxa. Bara ett par rutor till så var den färdig.

Lärarinnan och Siri hade skrivit ett kontrakt med Osse. I kontraktet stod att Osse låter trycka sitt arbete och att pengarna som tidningen drar in får användas till klassresan. Det var det enda som serien fick användas till, så länge inte ett nytt kontrakt gjordes upp, för det var Osse som hade hittat på den.

Siri hade predikat om upphovsrätten så att hennes flätor hoppade. Hon visste mycket om den, för den var viktig för Jazu och Tekla. Siri hade lärt Osse att rita en symbol som gjorde att vem som helst kunde förstå att det var Osse som hittat på bilderna och berättelsen och att det var Osse som ägde dem. Osse såg nöjt på sin tidning. Sedan ritade han symbolen vid berättelsens slut och skrev sitt namn bredvid den. Han tänkte att den var som ett tassmärke, som ett spår efter Osses tass.

Osse bläddrade i tidningen och blev full i skratt. Han fick lust att gå och visa den för pappa.

– Alldeles just, sa pappa när Osse bad honom komma och titta på serietidningen.

Osse suckade och vände om för att gå. Då kände han en lätt knuff mot sina ben. Svarta Döden! Katten spann och puffade på hans ben.

– Den jamade bakom fönstret så jag släppte in den, sa pappa.

– Det borde du inte ha gjort, sa Osse.

Osse märkte att han var arg. Han blev rödflammande och hans röst började darra.

– Du har inte ens tid att lyssna på din egen son, skrek Osse. – Hur har du då tid att titta på alla de där filmerna och höra på all den där musiken!

För första gången på länge såg pappa på Osse. Han steg upp från datorn och slängde sig ner i fåtöljen. Sedan tog han serietidningen och började läsa.

– Jag raderar under tiden alla olagliga adresser härifrån, sa Osse.

Pappa gnydde och Osse satte sig snabbt vid datorn. Döden hoppade upp i hans famn och fortsatte att spinna.

Pappa läste och brast då och då ut i skratt. Ibland rynkade han pannan och hans ansikte såg allvarligt ut. Sedan gnäggade han igen för full hals. När han hade läst slut serietidningen såg han förundrad på Osse, som om han hade vaknat upp ur en dröm.

– Nu är de raderade, sa Osse lättad. – Så kommer inte polisen och knackar på.

Osse tyckte att pappa såg lite ynklig ut. Han hade mörka skuggor under ögonen. Skäggstubben spretade lång.

– Vadå polisen? sa pappa. Han var helt tydligt ledsen över att hans värdefulla adresser hade utplånats.

– Allt lämnar spår, sa Osse. – Man kan följa spåren över hela jordklotet.

– Jag tror inte att det blir några spår på nätet, sa pappa.

– Tro inte utan ta reda på! sa Osse. Sedan tog han katten under armen och gick för att föra ut Döden. Pappa följde efter honom.

De stod en stund på trappan och såg på när katten gick över vägen. Den svala vinden fläktade behagligt mot deras ansikten. Stjärnorna lyste ovanligt klart.

– Du är verkligen bra på att teckna, sa pappa och såg upp mot himlen.

– Tänka sig, att en så fiffig pojke har en så korkad pappa. Att pojken måste förklara för pappan vad som är rätt och vad som är fel!

Pappa lade sin hand på Osses axel.

– Just det, sa Osse och kände sig så väl till mods att det kittlade i hans bröst.

Till teatern!

- Här doftar det bulle, sa pappa och tittade in genom köksdörren.
 - Du har fått tillbaka din näsa, skrattade mamma.
 - Har den varit försvunnen, undrade pappa.
 - Och öronen och ögonen och munnen, sa Osse. – Du är i ganska dålig form.

Det var sant. Pappa hade börjat bli andfådd av att gå upp för källartrappan.

– Men idag är det rehabiliteringsdag, sa mamma glatt. – Först dricker vi kaffe med bulle och sedan går vi på teater. Tekla Fågel gav oss tre biljetter.

De beslöt sig för att promenera tillsammans genom stan och det visade sig att det var överraskande roligt. Osse berättade om klassresan och om att serietidningen hade sålt bra. Klassen skulle kanske tjäna mycket pengar på den. Halvvägs började det regna snöslask och deras skor blev blöta i snömodden. Men pappa vände ansiktet mot vinden och verkade njuta. Osse började fnittra när han såg på pappas saliga ansikte. Mamma blinkade åt honom.

– Härligt väder, sa pappa.

– Äkta snöslask, sa Osse.

Osse tyckte att pappa var lite stollig. Han blev ivrig över än det ena, än det andra. Fast att promenera tillsammans i snöslasket var onekligen riktigt roligt som omväxling.

På teatern kikade Siri ut genom springan i ridån. Hon upptäckte Osse i publiken och vinkade. Jazu satt i orkestern och stämde sin bas. Sedan blev det mörkt i salongen och en spänd tystnad bredde ut sig i publiken.

– Härligt att vara på teatern, viskade pappa, men mamma stötte honom i sidan.

Då blev det plötsligt ljus på scenen och mitt i ljusspringan stod Tekla Fågel i sin svarta paljettdräkt! Osse blev blek och började svälja. Men den till häxa utklädda Tekla Fågel började berätta vitsar och fåna sig och verkade inte längre det minsta farlig. Hon sjöng jättefint och började sedan trolla fram de andra som skulle uppträda.

– Hennes skiva har just släppts, väste mamma och nu var det pappas tur att stöta henne i sidan. Pappa ville höra den livslevande Tekla Fågel sjunga på musikteaterns scen!

Sedan hoppade Siri lätt och luftigt fram bland dansarna. Hon slog volter och fick publiken att hålla andan och strax därefter brista ut i skratt. Hon spelade blockflöjt och tjusade låtsasormar med musiken. Siri var fantastisk på att uppträda!

– Den där flickan har visst övat, sa pappa när det blev paus.

Osse åt en bakelse och tänkte för sig själv att livet var bra underligt. Granne med dem bodde musiker och han var klasskamrat med den där energiska flickan med flätorna som slog volter som en gummiboll. Människor kan allt möjligt.

– Vad tänker du på? undrade pappa.

– Han funderar säkert på att teckna en ny serie, sa mamma.

Osse sa ingenting. Han drack äppelläsk och var lycklig. Han visste vad hans nya serie skulle handla om. Han hade nämligen en synnerligen vild fantasi.

Som upphovsman bestämmer Du vad andra får göra med Dina dikter, sånger eller teckningar.

Som upphovsman har du rätt att besluta om hur dina verk används.

På din hemsida kan du till exempel lägga ut teckningar som du har ritat och dikter som du har skrivit, du kan också ställa ut dem på utställning, sälja dem för publicering eller skänka bort dem till dina kompisar.

Andra får berätta om dina verk, men de får inte plagiera dem eller påstå att de har gjort dem.

Var och en får med egna ord berätta, skriva eller undervisa om andras verk och använda faktauppgifter som nämns i dem. Informationskällan måste naturligtvis nämnas.

Andra får ta några få kopior av ditt verk till sig själva och sina vänner.

Vi har alla rätt att kopiera andras verk för eget bruk. En förutsättning för detta är, att det exemplar av verket som skall kopieras är ursprungligt och lagligt samt att endast några få kopior tas. Undantagna från detta är dataspel och -program. Dessa får inte kopieras utan tillstånd.

Dina verk får inte läggas ut på internet utan ditt tillstånd.

Det är fel att utan tillstånd lägga ut andras teckningar, musik eller till exempel filmer på nätet. Dina egna arbeten får du naturligtvis lägga ut.

Dina verk som utan tillstånd lagts ut på nätet får inte laddas ner.

Eftersom det är du som bestämmer vad som får göras med dina verk får dessa inte laddas ner på nätet utan tillstånd – inte ens för eget bruk.

